

Osallisuus laitossijoituksessa

Laitoksiin sijoitettujen nuorten kokemus sijoituspaikastaan ja sosiaalityöntekijästään

Roosa Sojakka

Opinnäytetyö

Elokuu 2017

Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala

Sosionomi (AMK), Sosiaalialan koulutusohjelma

Varhaiskasvatus

Tekijä(t) Sojakka, Roosa	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä Elokuu 2017
	Sivumäärä 35	Julkaisun kieli Suomi
		Verkojulkaisulupa myönnetty: Kyllä
Työn nimi Osallisuuden toteutuminen laitossijoituksessa Laitoksiin sijoitettujen nuorten kokemus sijoituspaikastaan ja sosiaalityöntekijästään		
Tutkinto-ohjelma Sosiaalialan koulutusohjelma		
Työn ohjaaja(t) Taja Kiiskilä		
Toimeksiantaja(t) Jyväskylän lastensuojelun sijaishuolto		
Tiivistelmä Opinnäyteydessä selvitettiin yli 12-vuotiaiden laitokseen sijoitettujen nuorten kokemuksia sijaishuoltopaikastaan ja osallisuuden toteutumista. Opinnäytetyön tavoitteena oli nostaa esiin nuorten omia kokemuksia ja antaa heille mahdollisuus anonyymiin palautteeseen. Tutkimus toteutettiin määrällisenä survey-kyselynä, johon vastaaminen tapahtui internetissä. Kysely välitettiin 76 nuorelle ja vastauksia saatiin 12 kappaletta. Aineisto kerättiin toukokuussa 2017 ja analysoitiin kesän 2017 aikana. Tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että osallisuutta tulisi lisätä ja korostaa laitoshuollossa. Suurin osa kyselyyn vastanneista koki olonsa hyväksi sijoituspaikassaan ja oli yleisesti ottaen tyytyväinen. Kuitenkin puolet vastaajista koki ettei heidän asiansa oikeasti kiinnosta sijoituspaikan työntekijöitä. Nuoret kokivat myös tulleen epäreilusti kohdelluksi työntekijöiden osalta. Kyselyn perusteella nuoret kuitenkin kokivat voivansa vaikuttaa heitä koskeviin päätöksiin ja myös saavansa riittävästi tietoa näistä päätöksistä. Kyselyn perusteella osallisuus toteutuu paremmin nuoren ja sosiaalityöntekijän välillä, kuin nuoren ja sijoituspaikan välillä. Osallisuudella on tärkeä merkitys nuoren identiteetin kehityksessä. Usein jo sijoitetuksi päätyminen, voi aiheuttaa nuorelle olon, ettei hän kykene vaikuttamaan omaan elämänsä. Osallisuus koostuu monista asioista ja siihen vaikuttaa monet tekijät. Kuitenkin laitosolosuhteissa keskeisin osallisuuden luoja on laitoksen työntekijät. Pienetkin asiat vaikuttavat suuresti nuorten kokemuksiin, esimerkiksi kuulumisten kysely tuo nuorelle tunteen, että hänestä ja hänen asioistaan välitetään.		
Avainsanat (asiasanat) lastensuojelu, sijaishuolto, osallisuus, laitoshito		
Muut tiedot		

Author(s) Sojakka Roosa	Type of publication Bachelor's thesis	Date August 2017
		Language of publication: Finnish
	Number of pages 35	Permission for web publication: Yes
Title of publication The element of participation in institutionalization Experiences of institutionalised adolescents related to their institution and social workers.		
Degree programme Degree programme in Social Services		
Supervisor(s) Kiiskilä Taja		
Assigned by The Foster Care Unit of the City of Jyväskylä		
Abstract <p>The thesis examined over 12-years-old children's experiences related to their foster care placement and how their participation was taken into consideration. The objective was to highlight the adolescents' own experiences and provide an opportunity for them to give feedback anonymously.</p> <p>The study was implemented as a quantitative survey on the internet. The survey was sent to 76 adolescents, and the number of answers received was 12. The material was collected in May 2017 and analysed during the summer of 2017.</p> <p>Based on the study, it can be stated that participation should be increased and highlighted in institutional care. Most of the respondents told that they felt good in their foster care place and they were generally satisfied there. However, half of the respondent felt that the employees of the foster care place were not really interested in them. They also felt that some of the employees treated them unfairly. The respondents still felt that they could affect the decisions concerning them and that they received sufficient information about these decisions.</p> <p>Based on the survey, participation seemed to be under greater consideration with the respondents' social workers than with the employees of their foster care places.</p> <p>Participation has a great significance in the development adolescents' identity. Often the actual placement in foster care might make them feel that they are unable to influence on their lives. Participation consists of and is influenced by many factors. However, when living in an institution, the employees have the main role. Even small matters affect the experiences of the adolescent. For example, asking them how they are might give them a sense of being cared about.</p>		
Keywords/tags (subjects) Child protection, foster care, participation, institution		
Miscellaneous		

Sisältö

1	Johdanto	4
2	Lastensuojelu	4
2.1	Avohuollon tukitoimet	5
2.2	Kiireellinen sijoitus	6
2.3	Huostaanotto.....	6
2.4	Sijaishuolto	7
2.5	Laitoshoidto	8
2.6	Jälkihuolto	9
3	Jyväskylän lastensuojelun sijaishuolto	9
4	Osallisuus lastensuojelussa	10
5	Tutkimuksen toteutus.....	11
5.1	Tutkimuksen taustaa	11
5.2	Tutkimuksen tarkoitus ja tavoite.....	12
5.3	Tutkimuksen menetelmät	13
5.4	Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus.....	14
5.5	Kyselylomakkeen laatiminen.....	15
5.6	Tutkimusaineiston keruu ja kohderyhmä	16
5.7	Aineiston analysointi	16
6	Tutkimustulokset.....	17
6.1	Taustatiedot	17
6.2	Sijoituspaikka.....	18
6.3	Sosiaalityöntekijä.....	23

7	Yhteenveto.....	25
8	Pohdinta ja johtopäätökset.....	27
8.1	Tutkimusprosessin pohdinta	27
8.2	Tutkimustulosten pohdinta ja johtopäätökset.....	28
	Lähteet	30
	Liitteet.....	32
	Liite 1. Kysely.....	32

Kuviot

Kuvio 1. Vastanneiden ikäjakauma	17
Kuvio 2. Luotettavien työntekijöiden määrä.....	19

Taulukot

Taulukko 1. Nuorten vastausten jakautuminen tarkentaviin kysymyksiin	19
Taulukko 2. Vastaukset väittämiin sosiaalityöntekijästä	23

1 Johdanto

Jyväskylässä on noin 250 huostaanotettua lasta. Huostaanottoja tulee jatkuvasti lisää ja niitä harvoin puretaan. Huostaanotetuille lapsille etsitään heille parhaiten sopiva sijoituspaikka, joko sijaisperheestä, perhekodista tai laitoksesta. (Salpakoski, R. 2016).

Sijoitettujen lasten kokemukset ovat olleet viime aikoina esillä mediassa. 2016 marraskuussa Suomen valtio esitti virallisen anteeksipyyntönsä kaikille kaltoinkohtelua lastensuojelussa kohdanneille henkilöille (Lapsen oikeuksien päivän tilaisuus, 2016). Anteeksipyyntö nosti sijoitettujen lasten kokemuksia valtaväestön tietouteen.

Huostaanotettu lapsi ei asu enää kotona vanhempiensa luona, vaan hänen sijoituspaikkansa on hänen uusi kotinsa. Vaikka monet laitokset pyrkivät kodinomaisuuteen, ei laitoksessa asuminen voi olla täysin samanlaista kuin perheessä asuminen. Jotta laitosten toiminta olisi parasta mahdollista, tulisi laitosten asukkailta kerätä säännöllisesti palautetta ja kehittämisideoita.

Tätä opinnäytetyötä varten on kerätty laitoshuoltoon sijoitettujen, huostaanotettujen nuorten kokemuksia ja mielipiteitä sijoituspaikastaan. Tavoitteena on kartoittaa, kyselylomakkeen avulla Jyväskylän lastensuojelun sijaishuollon asiakasnuorten kokemuksia. Jyväskylän sijaishuollon asiakkaita on sijoitettu monille eri paikkakunnille Suomessa, joten tutkimus ei koske vain Jyväskylän laitoksia.

2 Lastensuojelu

Lapsen turvallinen kasvu ja kehitys on aina ensisijaisesti lapsen omien vanhempien vastuulla. Joissain tilanteissa vanhemmat saattavat kuitenkin tarvita tähän tukea ja apua ulkopuolisilta. Näissä tilanteissa Suomen yhteiskunnan velvollisuus on tarjota perheille eri tukitoimia. Lastensuojelulaki on laadittu turvaamaan kaikkien alle 18-vuotiaiden turvallista kasvua ja kehitystä. (Lastensuojelulaki 2007/417).

Lastensuojelulailla pyritään turvaamaan lapsen läheiset ihmissuhteet ja takaamaan niiden jatkuvuus. Vaikka joissain tilanteissa lapsi sijoitettaisiinkin kodin ulkopuolelle, on viranomaisten velvollisuus turvata lapsen aiemmat ihmissuhteet, jos se ei

vahingoita lasta. Lastensuojelullisilla toimilla pyritään tarjoamaan lapselle hänen tarvitsemansa ymmärrys ja hoiva, mutta myös rajojen asettaminen on keskeistä. (Räty, T. 2012 8.)

Lastensuojelulla on käytössä useita keinoja joilla turvata lapsen hyvinvointi ja ennaltaehkäistä ongelmien syntyä. Lastensuojelu voidaan käsittää tarkoittamaan yleisesti lasta suojaavia tekijöitä, kuten varhaiskasvatusta ja terveystalvaeluita. Tässä raportissa lastensuojelulla tarkoitetaan kuitenkin sosiaaliviraston toimia, joilla tuetaan lapsen ja perheen hyvinvointia. (Bardy, M. 2009. 72.)

Asiakassuunnitelmapalaverissa kokoontuvat sosiaalityöntekijä, vanhemmat ja lapsi itse ikätasonsa mukaisesti.

Uuden sosiaalihuoltolain myötä lastensuojelun painopistettä on alettu siirtämään ennaltaehkäiseviin toimiin (SHL 1301/2014). Lastensuojelun toimet voidaan karkeasti jaotella avohuoltoon, sijaishuoltoon ja jälkihuoltoon. Seuraavissa kappaleissa esitellään lastensuojelun toimia edellä mainitun luokittelun mukaan.

2.1 Avohuollon tukitoimet

Avohuollon tukitoimet ovat toimia jotka toteutetaan pääasiassa yhteistyössä lapsen vanhempien kanssa. Sosiaalihuollon velvollisuus on ryhtyä avohuollon tukitoimiin välittömästi, kun lapsen kasvuolosuhteissa huomataan epäkohtia, jotka vaarantavat lapsen terveyttä ja kehitystä. Avohuollon tukitoimiin ryhdytään myös, jos lapsi omalla toiminnallaan vaarantaa kehityksensä. Avohuollon tukitoimilla pyritään tukemaan perhettä ja vanhempien vanhemmuutta. (Lastensuojelun avohuollon tukitoimet, 2015.)

Avohuollon tukitoimia on monenlaisia. Niihin lasketaan perheen tilanteen selvittäminen, taloudellinen tuki, koulunkäynnin tuki, ihmissuhteiden ylläpidon tukeminen ja harrastuksissa tukeminen. Avohuoltoa voivat olla myös; tukiperhe, vertaisryhmä, kuntoutumista tukevat terapiat tai perhetyö. Perheen tuen tarve arvioidaan aina asiakassuunnitelmapalaverissa. (Bardy, M. 2009. 72.)

Jos kotiin tarjottavat tukitoimet eivät riitä, voidaan lapsi sijoittaa avohuollollisesti kodin ulkopuolelle. Avohuollon sijoitukset tehdään aina vanhemmat tai yli 12-vuotiaan lapsen suostumuksella. Lapsi sijoitetaan ensisijaisesti yhdessä vanhemman

kanssa, mutta tarvittaessa lapsi voidaan myös sijoittaa yksin. Lapsen sijoituspaikka valitaan lapsen tarpeiden mukaisesti ja sijoituksen tavoitteista sovitaan yhdessä. Avohuollon sijoituksen aikana lapsen huolto ja päätösten teko oikeus säilyy vanhemmilla. (Sijoitus avohuollon tukitoimena. 2015.)

2.2 Kiireellinen sijoitus

Jos lapsi on välittömässä vaarassa eikä häntä voida turvata avohuollon tukitoimilla, voi sosiaalityöntekijä tehdä tarvittaessa päätöksen kiireellisestä sijoituksesta. Kiireellinen sijoitus on viimeinen toimenpide, sillä se on vakava puuttuminen perheen elämään ja yksityisyyteen. Kiireellisen sijoituksen päätöstä tulee aina pohtia tarkkaan. (Kiireellinen sijoitus, 2016)

Lapsi voidaan sijoittaa kiireellisesti, jos hän on välittömässä vaarassa tai kiireellisen sijaishuollon tarpeessa. Esimerkiksi vanhempien päihtymys tai akuutti mielenterveysongelma voi olla esteenä lapsesta huolehtimiselle. Lapsi voi myös omalla käyttäytymisellään asettaa itsensä välittömään vaaraan esimerkiksi käyttämällä päihteitä tai olemalla itsetuhoinen. (Räty, T. 2012, 298)

Kiireellisen sijoituksen tavoitteena on yleensä vakauttaa kotiolot, jotta lapsen kotiinpaluu olisi mahdollinen. Lapsen oma sosiaalityöntekijä arvioi sijoituksen jatkumisen tarvetta yhdessä lapsen vanhempien kanssa. Päätöksen kiireellisestä sijoituksesta tekee lapsen oma sosiaalityöntekijä tai virka-ajan ulkopuolella päivystävä sosiaalityöntekijä. Kiireellinen sijoitus voi jatkua vain 30 päivää, jonka aikana on tehtävä päätös sijoituksen jatkumisesta, päättymisestä tai päätös huostaanotosta. (Kiireellinen sijoitus, 2016)

2.3 Huostaanotto

Huostaanotto on ehkä lastensuojelun tunnetuin ja leimaavin toimi. Huostaanotto leimaa koko lastensuojelutyötä ja herättää usein negatiivisia ajatuksia lastensuojelua kohtaan. Huostaanotto on kuitenkin lastensuojelun viimeinen keino, siihen turvaudutaan, kun mikään avohuollon tukitoimi ei enää riitä turvaamaan lapsen turvallista kehitystä ja kasvua. Edellytykset huostaanotolle ovat vakavat puutteet

lapsen huolenpidossa tai muissa kasvuolosuhteissa. Myös lapsen oma toiminta voi johtaa huostaanottoon. (Räty, T. 2012, 311)

Huostaanotto suoritetaan aina työparityöskentelynä ja se on aikaa vaativa prosessi. Ennen huostaanottoa perheessä tulee olla kokeiltuna, tai ainakin tarjottuna, lastensuojelun avohuollon tukitoimia. Jos nämä avohuollon tukitoimet todetaan riittämättömäksi, tai niitä ei oteta vastaan, joudutaan turvautumaan huostaanottoon. Vaikka huostaanotolla on negatiivinen leima, pyritään sillä aina lapsen ja perheen parhaaseen. (Huostaanotto, N.d.)

Huostaanotosta järjestetään neuvonpito, jossa keskustellaan henkilökohtaisesti lapsen ja tämän huoltajien kanssa. Huostaanottoa jvalmisteltaessa, on aina järjestettävä asianosaisten todisteellinen kuuleminen. Jos lapsen vanhemmat tai lapsi itse vastustaa huostaanottoa, siirtyy asia hovioikeuden ratkaistavaksi. (Lastensuojelulaki 2007/417)

Myös huostaanoton yhteydessä laaditaan asiakassuunnitelma. Asiakassuunnitelman avulla perheelle, lapselle ja työntekijälle konretisoidaan mitä huostaanotto tarkoittaa ja mikä sen tavoite on. (Taskinen, 2010, 87.) Keskeistä onnistuneessa huostaanottoprosessissa on perheen ja työntekijöiden mutkaton yhteistyö. Lapsi ja hänen läheisensä tarvitsevat usein tukea huostaanottoprosessin aikana ja sen jälkeen. (Huostaanotto, N.d.)

Kun lapsi on otettu sosiaalihuollon toimieleimen huostaan, siirtyy lasta koskevien päätösten teko sosiaalihuollolle. Tällöin sosiaalihuollon velvollisuudeksi jää päättää lapsen olinpaikasta sekä hoidosta, kasvatuksesta, valvonnasta ja muusta huolenpidosta. (Lastensuojelulaki 2007/417)

2.4 Sijaishuolto

Sijaishuollolla tarkoitetaan huostaanotetun tai kiireellisesti sijoitetun lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämistä kodin ulkopuolella (Lastensuojelulaki 2007/417). Lapsen sijaishuoltoa voidaan järjestää perhehoitona tai laitoshuoltana, lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan (Räty, T. 2012 406.).

Jo ennen kuin lapsen huostaanotto päätös on valmistunut, etsitään lapselle sopiva sijoituspaikka. Aina huostaanottotyöskentelyn alkaessa, kartoitetaan lapsen lähiverkosto ja sen kyky ottaa vastuu lapsen kasvattamisesta.

Aina sukulaissijoitus ei kuitenkaan ole mahdollinen vaihtoehto, tällöin lapselle etsitään jokin muu sijoituspaikka. Suomessa koulutetaan ja etsitään aktiivisesti uusia sijaisvanhempia (Perhehoitoliitto, N.D.). Lastensuojelulain (2007) 50 §:n mukaan lapsen sijaishuolto tulee järjestää ensisijaisesti perhehoidossa. Perhehoidolla tarkoitetaan sijaisperhettä, eli koulutettua perhettä, joka hoitaa lapsia toimeksiantosopimuksella tai lapsen sukulaisperhettä, joka on sitoutunut ottamaan lapsen luokseen. Joskus lapsen tuen tarpeesta johtuen tai sijaisperheiden vähyyden vuoksi, lapsi joudutaan kuitenkin sijoittamaan perhekotiin tai laitokseen.

(Sijaishuoltopaikan valinta, N.d)

Kunta jossa lapsen sijaishuollon tarpeesta on tehty päätös, vastaa sijaishuollosta syntyvistä kustannuksista. Näitä kustannuksia ovat esimerkiksi vanhempien matkakustannukset, lapsen harrastusmenot ja lapsen käyttövarat. Kodin ulkopuolelle sijoitetulla lapsella on oikeus käyttövaroihin, joita maksetaan hänen ikätasonsa mukaisesti. (Lapsen oikeudet sijaishuollossa, N.d)

2.5 Laitoshoito

Jos lapsen katsotaan tarvitsevan vaativaa tukea, voidaan hänet sijoittaa laitokseen. Lastensuojelulaitoksissa lapsen on mahdollista saada täysipäiväistä tukea sosiaalihuollon ammattihenkilöiltä. Laitoshuoltoon sijoitetaan pääasiassa niin sanotusti vaikeahoitoisia ja erityistä tukea vaativia lapsia (Saastamoinen, K. 2008. 30.) Laitoshuollon katsotaan usein olevan tarpeen myös murrosikäisille nuorille. (Lastensuojelulaitokset, N.d.)

Lastensuojelulaitoksia ovat lastenkodit, nuorisokodit ja koulukodit.

Lastensuojelulaissa (2007/417) puhutaan vain perhekodeista ja lastensuojelulaitoksista. Käytännössä sijoituspaikkojen kirjo on suurempi; paikat eroavat sen suhteen miten kodinomaista tai laitosmaista asuminen ja hoito ovat. Eri laitoksilla on oma painotuksensa ja vahvuusalueensa. Lastensuojelulaitoksissa on mahdollista soveltaa lastensuojelulaissa määriteltyjä rajoitustoimenpiteitä

(Saastamoinen, K. 2008. 30-21). Laitoksissa työskennellään nuorten kanssa säännöllisesti. Työskentelymuotoja ovat esimerkiksi omaohjaajatyöskentely, perhetapaamiset ja hoitoryhmät. (Lastensuojelulaitokset, N.d.)

2.6 Jälkihuolto

Oikeus jälkihuoltoon on lapsilla tai nuorilla, jotka ovat olleet sijoitettuna yhtä jaksoisesta yli puoli vuotta. Jälkihuolto oikeus ei synny jos lapsi on sijoitettuna yhdessä vanhempansa kanssa. Kunnan velvollisuus järjestää jälkihuoltoa nuorelle päättyy nuoren täyttäessä 21 vuotta. Jälkihuollon tavoitteena on lisätä nuoren valmiuksia itsenäiseen elämään. Jälkihuollossa nuorta tuetaan koulutukseen, työhön ja asuntoon liittyvissä asioissa, lisäksi tarjotaan erilaista henkilökohtaista tukea nuoren tarpeiden mukaan. Nuorelle voidaan tarjota jälkihuoltona myös itsenäistymisasunto tai tukiasunto, jossa nuori pääsee harjoittelemaan itsenäistymistä aikuisen tuella. (Jälkihuolto, 2017.)

3 Jyväskylän lastensuojelun sijaishuolto

Jyväskylän lastensuojelun sijaishuolto on yksikkö, joka vastaa jo huostaanotetun lapsen edunvalvonnasta. Sijaishuollon asiakkaita ovat siis huostaanotetu lapset, heidän sijoituspaikkansa ja biologiset vanhemmat. Lapset siirtyvät sijaishuollon asiakkaiksi, kun on tehty huostaanottopäätös ja sijaishuoltoyksikkö on löytänyt lapselle sijoituspaikan. (Salpaksoki, R. 2016)

Jyväskylässä huostaanotettuja lapsia on noin 250, heistä perhehoidossa on jopa 60%. Sijaishuollossa työskentelee johtavan sosiaalityöntekijän lisäksi seitsemän sosiaalityöntekijää ja kolme sosiaaliohjaajaa. (Jyväskylän kaupunki, N.d.)

Jokaisella sosiaalityöntekijällä on ”omat lapset”, joiden asioiden hoitamisesta hän vastaa. Sosiaalityöntekijä pyritään pitämään samana koko sijoituksen ajan. Lapsen kanssa tehtävä työ ja yhteydenpito, määräytyy lapsen ja sijaishuoltopaikan yksilöllisen tarpeen mukaan. Jokaisen lapsen kanssa tulee kuitenkin pitää asiakassuunnitelmapalaveri vähintään vuoden välein (LSL 30§). Lapsi osallistuu ikätasonsa mukaisesti asiakassuunnitelmapalaveriin, jossa muun muassa pohditaan ja suunnitellaan lapsen tulevaisuutta ja tavoitteita.

Sosiaaliohjaajat tekevät perhetyötä ja toimivat tarvittaessa sosiaalityöntekijöiden työparina. Useimmiten sosiaaliohjaajat aloittavat työskentelyn perheessä, kun sijoitetusta lapsesta on herännyt jokin huoli. Usein tämä huoli liittyy sijaisperheen jaksamiseen ja sijoitetun lapsen omaan vointiin. Sosiaaliohjaajat tapaavat tarpeen mukaan lasta, tämän sijaisperhettä ja biologisia vanhempia, tarpeen mukaan yhdessä tai erikseen. Tapaamisia tai kotikäyntejä saattaa olla tiuhasti, jopa joka viikko tai sitten harvemmin. (Salpakoski, R. 2016)

Sijaishuollon johtava sosiaalityöntekijä Ritva Salpakoski esitteli yksikkönsä toimintaa 27.10.2016. Hän kertoi organisaatiosta ja sen toiminta periaatteista. Salpakosken mukaan sijaishuollon työskentely on aina lapsilähtöistä. Kaikki toiminta ja työskentely mietitään jokaiselle lapselle yksilöllisesti. Sosiaalityöntekijät tapaavat lapsia myös kahden kesken, tutustuakseen heihin paremmin ja vahvistaakseen luottamuksellista suhdetta. Sijaishuollon tarkoituksena on turvata lapsen onnistunut huostaanotto ja tällä tavoin turvata lapsen terve kasvu ja kehitys. Sijaishuollolla on velvollisuus tukea sijoituspaikkaa ja ohjata tarpeen mukaan muiden palveluiden piiriin.

4 Osallisuus lastensuojelussa

Osallisuus – käsitettä käytetään ja korostetaan yhä enemmän sosiaali- ja terveysaloilla. Osallisuus on jo monelle tutun kuuloinen termi jo arkikielessä. Lähtökohtaisesti osallisuus on yksilön oma kokemus kuulumisesta ja vaikuttamisesta (Mattila-Aalto, M. 2009). Osallisuuden tunne on siis keskeinen osa yksilön kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Osallisuuden voidaan katsoa tarkoittavan yhteisöön liittymistä, kuulumista ja siihen vaikuttamista. Osallisuus on aina vastavuoroista, sillä se vaatii yksilön oman halun osallistua, mutta myös yhteisön yksilön huomioimista. Osallisuus koostuu yksilön oikeudesta saada tietoa itseään koskevista päätöksistä ja asioista, sekä yksilön mahdollisuudesta vaikuttaa itseään koskevissa asioissa. (Oranen, M. 2008, 9.)

Monessa eri laissa käsitellään lapsen oikeutta osallisuuteen. Perustuslaissa (1999/731. 6 §) painotetaan kohtelevaan lasta yksilönä ja antamaan lapsen myös vaikuttaa itseään koskeviin päätöksiin kehitystasonsa mukaisesti. Myös

lastensuojelulaissa määritellään lapsella olevan oikeus tulla kuulluksi ja saada ikätasonsa mukaan tietoa itseään koskevista päätöksistä (LSL 2007/417, 20§).

Lastensuojelussa osallisuus on keskeisessä asemassa sillä lastensuojelun päätökset ovat merkityksellisiä lapsen elämässä. Usein lastensuojelun asiakkaat ovat kokeneet elämässään sivuuttamista ja kokemuksen ettei heitä kuunnella (Oranen, M. 2008, 16.). Osallistumisen kautta opitaan yhteistyötä. Mahdollisuus osallistua itselleen merkittäviin yhteisöihin kehittää ratkaisevasti yksilön identiteettiä. (Lapsen osallisuus, 2016.)

Käytännössä osallisuus ei ole vain lapsen mielipiteen selvittämistä esimerkiksi palaverissa. Jotta osallisuus toteutuisi lastensuojelussa tulee lapsen kokea, että hän voi aina ilmaista turvallisesti mielipiteensä aikuisille. Osallisuuteen liittyy lisäksi aikuisen velvollisuus vastata päätöksistään lapselle. Olennaista on, että lapsi kokee olevansa yhteisönsä hyväksytty ja tärkeä jäsen. (Lapsen ääni –sinulle, joka päätät lapsen asioista. Osallisuuden ohjeistus 2012, 4.)

5 Tutkimuksen toteutus

Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää nuorten omia kokemuksia sijaishuoltopaikoistaan ja osallisuuden toteutumista. Tutkimusaineisto kerättiin internetkyselyllä, joka välitettiin yli 12-vuotiaille laitokseen sijoitetuille, Jyväskylän sijaishuollon asiakkaille. Kysely toteutettiin toukokuussa 2017.

5.1 Tutkimuksen taustaa

Tarve tämän kaltaiselle tutkimukselle Jyväskylässä nousi esiin valtakunnallisessa lastensuojelun kokouksessa, jossa Vantaan johtava sosiaalityöntekijä esitteli heidän kunnassaan toteutettua vastaavaa kyselyä. Vastaavanlaista kyselyä ei ole Jyväskylässä suoritettu, vaan asiakastytyvyyttä on kartoitettu asiakassuunnitelmapalaverissa. Palaverissa on usein paikalla myös henkilökuntaa asiakkaan sijoituspaikasta, joten silloin suoran palautteen antaminen voi tuntua hankalalta.

Aluksi tutkimukseen oli tarkoitus kerätä vastauksia kaikilta Jyväskylän kaupungin lastensuojelulaitoksilta. Jyväskylän lastensuojelun sijaishuollon ryhdyttyä opinnäytetyön yhteistyökumppaniksi, muokkautui tutkimus koskemaan heidän asiakkaitaan. Jyväskylän sijaishuollon asiakkaita on sijoitettu ympäri Suomea erilaisiin lastensuojelunlaitoksiin, joten tutkimus ei koske vain Jyväskylän laitoksia.

Lastensuojelulaissa painotetaan lapsen mielipiteen ja toiveiden tärkeyttä lastensuojelutyötä toteutettaessa. Lapsen mielipide on aina selvitettävä ja otettava huomioon, kun tehdään lasta koskevia päätöksiä, lapsen ikätaso huomioiden (LL 3.4.2007/417, 20§). Tämä tutkimus lisää nuorten mahdollisuuksia tuoda oma mielipiteensä ja kokemuksensa esiin sosiaalityöntekijöilleen. Vaikka tutkimus toteutettiin anonyymina, antaa se paljon tietoa sijaishuoltopaikoista.

5.2 Tutkimuksen tarkoitus ja tavoite

Käsitteet tarkoitus ja tavoite mielletään usein tarkoittamaan samaa. Kuitenkin puhuttaessa tutkimuksesta on tärkeä erottaa nuo kaksi samankaltaista termiä. Tarkoitus on tutkimuksen laajempi, yhteiskunnallinen ilmiö jolle halutaan etsiä ”vastauksia”. Tutkimuksen tavoite kertoo sen mitä juuri sillä tutkimuksella pyritään selvittämään. (Hirsjärvi, 2008, 134-136)

Hirsjärven (2008, 135-136) mukaan tutkimuksen tarkoitusta voidaan selittää kolmen piirteen avulla. Näitä ovat kartoittava, kuvaileva, selittävä ja ennustava. Tämän tutkimuksen tarkoitus on kartoittava, sillä tutkimus pyrkii löytämään uusia ilmiöitä. Ilmiö, jota tutkimuksessa lähdetään tutkimaan, on laitoksiin sijoitettujen nuorten kokemus sijaishuollosta.

Tämän tutkimuksen yhtenä tavoitteena on selvittää nuorten oma kokemus sijaishuoltopaikastaan. Kyselyllä kartoitetaan nuorten kokemuksia kuulluksi tulosta, yhteistyöstä henkilökunnan kanssa ja yleisestä viihtyvyydestä. Tutkimuksen avulla selvitetään toisin sanottuna nuorten kokemusta osallisuudestaan. Osallisuus koostuu monista asioista ja vaikuttaa osaltaan paljon nuorten hyvinvointiin. Tämä opinnäytetyö pyrkii selvittämään vastausta kysymyksiin: ”Kuinka laitokseen sijoitettujen nuorten osallisuus toteutuu?” ja ”Kuinka nuoret kokevat olonsa sijoituspaikassaan?”.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on lisätä nuorten osallisuutta ja kuulluksi tulemistä. Usein palautteen antaminen kasvotusten voi tuntua hankalalta ja silloin ei välttämättä saa sanotuksi kaikkea sitä mitä tahtoisi. Anonyyminä kyselyyn vastaaminen tarjoaa nuorille hyvän väylän, jonka avulla he pääsevät tuomaan julki mielipiteensä ja kokemuksensa. Toinen tutkimuksen keskeisistä tarkoituksista on tuottaa tietoa, Jyväskylän lastensuojelun sijaishuollon käyttämistä laitoksista. Kyselyiden pohjalta pystytään analysoimaan kokonaisuutena tyytyväisyyttä sijaishuoltopaikkoihin ja sijaishuollon toimintaan.

5.3 Tutkimuksen menetelmät

Menetelmänä tutkimuksen toteuttamiseen on käytetty niin sanottua survey-tutkimusta. Survey-tutkimus on kvantitatiivinen tutkimus, jossa tieto kerätään standardoidussa, eli vakioidussa muodossa joukolta ihmisiä (Hirsjärvi, 2008, 134). Tässä opinnäytetyössä survey-tutkimus toteutetaan kyselylomakkeen avulla. Kyselylomake sisältää täsmälleen samat kysymykset ja ohjeistukset kaikille tutkittaville. Kysymykset ovat monivalinta kysymyksiä, loppuun on kuitenkin jätetty tilaa myös vapaalle palautteelle.

Kysely toteutettiin käytännössä internet kyselynä. Kyselypohja on luotu luotettavalla Webropol -kyselyohjelmistolla. Webropol antaa mahdollisuuden kerätä tietoa luotettavasti ja anonyymisti, sillä vastaajan ei tarvitse missään vaiheessa esimerkiksi kirjautua sisälle mihinkään rekisteriin tai jättää omia tietojaan. Myös saadut vastaukset on turvattu ja kyselyn luoja pystyy lokitiedoista varmistamaan, ettei kukaan ulkopuolinen ole päässyt tutkimuksia tarkastelemaan. (Webropol, N.d.)

Tutkimuksen menetelmäksi valikoitui internet-kysely, sillä sen etuna on kerätä paljon tutkimusaineistoa lyhyessä ajassa (Hirsjärvi ym. 2009, 195). Internet kyselyllä kykenee myös keräämään vastauksia säilyttäen tutkittavien anonymiteetin, lisäksi tutkittavat voivat olla myös hajaantuneet laajalle alueelle (Vilkkä 2007, 28).

Onnistuneen kysely-lomakkeen avulla voi kerätä luotettavasti ja laadukkaasti tutkimusaineistoa. Lomakkeen testaaminen ennen varsinaista tutkimusta on tärkeää (Vilkkä 2007, 78). Tässä tutkimuksessa käytetyn lomakkeen kävivät läpi sijaishuollon

työntekijät, opinnäytetyön sisällönohjaaja ja muutama satunnainen sosiaalialan opiskelija.

Internet-kyselyllä on monien vahvuuksien lisäksi myös heikkouksia. Yhtenä kyselytutkimuksen heikkouksista pidetään sen tuottamien tulosten pinnallisuutta. Kyselytutkimusta käytettäessä ei saada varmuutta siitä kuinka vakavasti tutkittavat vastaavat ja mikä on heidän motivaationsa. Myös kyselyiden vastaajamäärät saattavat olla vähäiset. (Hirsjärvi ym. 2009, 195)

5.4 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyön kysely toteutettiin täysin lasten ehdoilla ja heidän etuaan ajatellen. Kyselyyn vastaaminen oli nuorille vapaaehtoista. Kyselyssä ei kysytä mitään mikä voisi vaikuttaa lapsen turvalliseen kasvuun ja kehitykseen. Lisäksi kysely toteutettiin täysin anonyymina, jolloin riskiä tutkittavan tunnistamiseen ei ole. Sijaishuollon sosiaalityöntekijät saavat käsiinsä vain työstetyt ja analysoidut tulokset, joten myöskään he eivät pysty tunnistamaan asiakastaan vastausten joukosta.

Tulosten luotettavuuteen vaikuttaa paljon tutkittavien ryhmä. Nuoret eivät usein motivoitu kyselyihin vastaamiseen ja he tahtovat saada ne tehtyä vain mahdollisimman nopeasti. Nuoret eivät välttämättä jää miettimään vastauksiaan, vaan tekevät kyselyn valmiiksi mahdollisimman nopeasti, miettimättä vastauksia. Kysymysten ja vastausten muotoiluilla voidaan vaikuttaa paljon tulosten luotettavuuteen (Hirsjärvi, S.2008).

Tarkoitus oli, että sijoituspaikan ohjaajat varaavat nuorelle tietyn ajan jolloin he voivat vastata kyselyyn omassa rauhassa ilman ulkopuolisia häiriötekijöitä. Ohjaajille painotettiin kyselyn anonyymiteettia. Pieneksi kannustimeksi kyselyyn vastanneiden kesken arvotaan elokuvalippuja. Kyselyyn vastanneet saavat halutessaan ilmoittaa nimensä, jota ei pysty vastauksiin yhdistämään, ja näin he pääsevät mukaan elokuvalippujen arvontaan.

5.5 Kyselylomakkeen laatiminen

Kysely päädyttiin toteuttamaan sähköisellä lomakkeella. Jyväskylän ammattikorkeakoululla on lisenssi Webropol –kyselyohjelmistoon, joten tutkimuksessa päädyttiin käyttämään sitä. Webropol on selaimessa käytettävä kyselyohjelmisto, joka mahdollistaa myös tulosten analysoinnin (Webropol, N.d.). Kysely luotiin webropolia käyttäen huhti- toukokuun 2017 aikana.

Aiheeseen perehtymisen ja sijaishuollon työntekijöiden kanssa pidetyn palaverin jälkeen muotoutui ajatus siitä mitä kyselyllä tulisi selvittää. Kyselylomakkeessa keskityttiin kahteen teemaan; nuorten kokemuksiin sijoituspaikastaan ja sosiaalityöntekijästään. Kyselylomakkeen kysymykset on pyritty kirjoittamaan niin, että vastaaja joutuu niitä hetken pohtimaan ennen vastaamista.

Kyselylomake sisälsi niin avoimia- kuin monivalintakysymyksiä. Monivalintakysymyksissä, eli niin sanotuissa suljetuissa kysymyksissä, käytettiin likert-asteikkoa. Likert-asteikossa on joukko asenneväittämiä, jotka ovat joko kielteisiä tai myönteisiä. Vastaajan tulee valita vastausvaihtoehdoista itselleen sopivin vaihtoehto. (Vehkalahti, K. 2008.)

Monivalintakysymyksissä on tärkeää, että jokaiselle vastaajalle löytyy sopiva vaihtoehto. Vastausvaihtoehtoja ei tulisi kuitenkaan olla liikaakaan.

Monivalintakysymysten vastausten analysointi on yksinkertaisempaa kuin avointen kysymysten. (Heikkilä 2004, 50-51)

Avoimissa kysymyksissä vastaaja saa vapaasti valita mitä vastaa. Tässä tutkimuksessa avoimia vastauksia käytettiin vapaan palautteen keräämiseen. Useat avoimet kysymykset saattavat vähentää vastausten määrää, niiden vaatiessa enemmän aikaa ja miettimistä vastaajilta. Avoimilla kysymyksillä on mahdollisuus saada näkökantoja joita tutkija ei ole tajunnut edes miettiä, kyselyä luodessaan. Avointen kysymysten avulla voidaan saada parannusehdotuksia, mistä syystä niitä löytyy myös tästä tutkimuksesta. (Heikkilä 2004, 49-50)

5.6 Tutkimusaineiston keruu ja kohderyhmä

Aineisto tutkimukseen kerättiin siten, että sijaishuollon sosiaalityöntekijät välittävät kyselyn saatekirjeineen asiakkaidensa sijoituspaikkoihin. Sijoituspaikan työntekijät välittivät sitten parhaaksi katsomallaan tavalla kyselyn nuorelle. Anonymiteetin säilyttämiseksi kyselyn eteenpäin lähettäminen tapahtui sosiaalityöntekijöiden kautta. Lähetetyn saatekirjeen tarkoituksena on antaa tutkittaville tarpeeksi tietoa tutkimuksesta, jotta he voivat päättää osallistuvatko tutkimukseen (Vilkkä 2007, 81).

Tutkimuksen kohderyhmäksi valikoitui Jyväskylän lastensuojelun sijaishuollon yli 12-vuotiaat laitoksiin sijoitetut lapset. Laitoksiksi tässä tapauksessa määriteltiin selkeästi laitoksiin luettavat sijaishuoltopaikat eli nuorisokodit, lastenkodit, koulukodit ja muut mahdolliset sijoituspaikat joilla on laitosluvat.

Ikärajaksi, tutkimukseen osallistumiselle, on päätetty 12 vuotta, koska sitä nuoremmille kyselyn teettäminen ei ole nuoren edun kannalta järkevää. 12-vuotiaat ymmärtävät jo sijoituksen ja huostaanoton tarkoituksen, joten kysely ei aiheuta hämmennystä tutkittavissa. Sijaishuollon sosiaalityöntekijät ja laitoksen ohjaajat tekivät vielä päätöksen yksilöllisesti kunkin nuoren kohdalla, ja pohtivat onko kyselyn teettäminen kyseiselle nuorelle edullista.

Kysely laitettiin eteenpäin tutkittaville toukokuussa 2017. Aikaa vastaamiselle oli annettu kolme viikkoa. Vähäisen vastausprosentin vuoksi vastausaikaa päätettiin pidentää kahdella viikolla. Sijaishuollon sosiaalityöntekijät lähettivät sijoituspaikkoihin yhteensä kaksi muistusta vastaamisesta. Kysely lähetettiin kaiken kaikkiaan 76 nuorelle.

5.7 Aineiston analysointi

Webropol –kysely koostaa saadut vastaukset suoraan diagrammi muotoon, josta näkyy heti vastausten jakautuminen. Yksittäisen henkilön vastauksia ei näe, joten vastaajien anonymiteetti säilyy.

Tulosten pohjalta tehdään johtopäätöksiä ja yleistyksiä nuorten tyytyväisyydestä sijaishuoltopaikkaansa. Jos tuloksissa on suuria eroavaisuuksia, myös ne tuodaan esiin

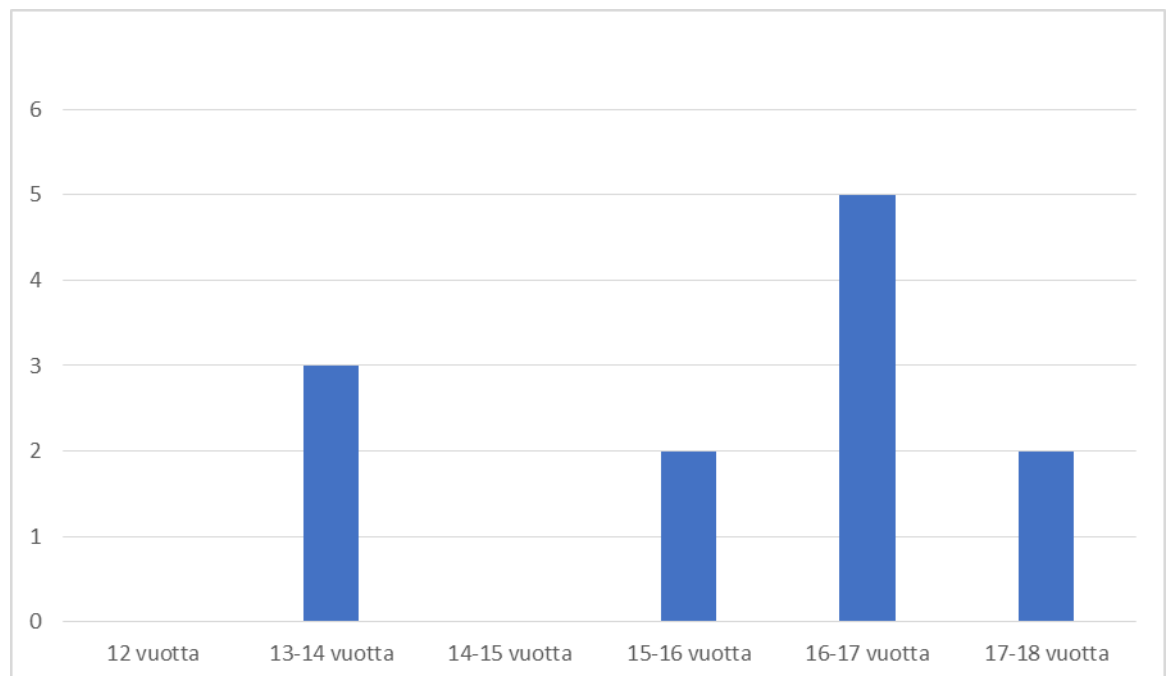
ja niitä pohditaan. Kyselyssä ei tule esiin mihin paikkaan vastaaja on sijoitettu, nimettömyyden takaamiseksi.

6 Tutkimustulokset

Kyselyyn saatiin 12 nuoren vastaus. Vastaajamäärä oli odotettua pienempi, eikä sitä saatu nostettua sosiaalityöntekijöiden yhteydenotoilla. Vastausprosentti tutkimukseen on 15,8%. Tutkimustulokset esitellään teemojen mukaan, lukemisen helpottamiseksi.

6.1 Taustatiedot

Taustatietojen kysymisen tarkoitus on selventää tutkittavien taustoja. Esimerkiksi sijoituksen keston voi olettaa vaikuttavan paljon vastauksiin. Kuviossa 1 esitellään vastanneiden nuorten ikäjakauma. Kuviosta voidaan nähdä vastaajien iän jakautuvan 13-18 vuoden välille.

Kuvio 1. Vastanneiden ikäjakauma

Jokainen kyselyyn vastanneista nuorista on ollut sijoitettuna yhtäjaksoisesti yli 6 kuukautta. Yksi kyselyyn vastanneista nuorista vastasi olleensa sijoitettuna 6 kk- 1 vuoden. Viisi vastanneista on ollut sijoitettuna yhtäjaksoisesti 1-2 vuotta. Ja kuusi vastanneista on ollut sijoitettuna kauemmin kuin kolme vuotta.

Sijoituksen kestoksi nykyiseen sijaishuoltopaikkaansa kaksi nuorta vastasi 3-6 kuukautta. 6 kk- 1 v vastasi myös kaksi nuorta. Neljä nuorista on ollut sijoitettuna nykyiseen sijaishuoltopaikkaansa 2-3 vuotta. 4-6 vuotta sijoitettuna kyseiseen sijaishuoltopaikkaan on kaksi nuorta ja samoin kaksi nuorta vastasi olleensa sijoitettuna yli 7 vuotta samaan paikkaan.

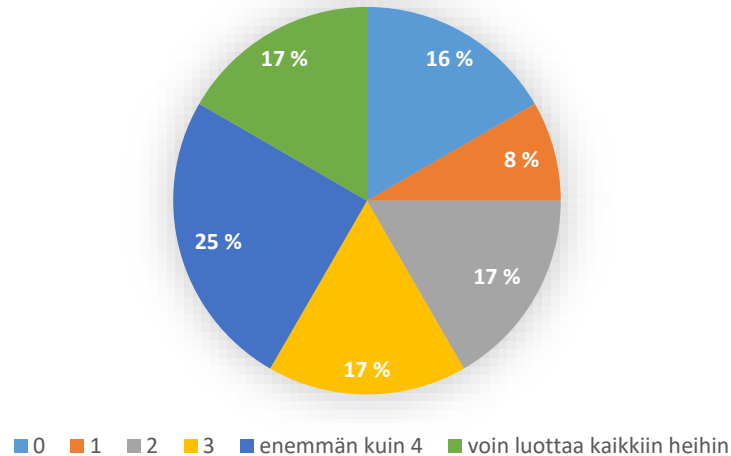
Kyselyssä ei kysytty tarkemmin nuorten taustatietoja, koska muiden tietojen ei nähty vaikuttavan oleellisesti vastauksiin.

6.2 Sijoituspaikka

Tässä kyselyn osiossa lähdettiin kartoittamaan nuorten kokemuksia sijaishuoltopaikastaan. Ensimmäisillä kysymyksillä ” Kuinka tyytyväinen olet sijoituspaikkaasi?” ja ” Tunnetko olosi hyväksi sijoituspaikassasi?”, pyrittiin selvittämään nuorten yleistä kokemusta sijaishuoltopaikastaan. Erittäin tyytyväinen sijoituspaikkaansa oli 8,3% vastaajista. Samoin ei lainkaan tyytyväinen sijoituspaikkaansa oli 8,3% vastaajista. Hiukan tyytymätön sijaishuoltopaikkaansa oli 33,3% vastaajista. 50% vastaajista ilmoitti olevansa tyytyväinen sijaishuoltopaikkaansa. Kolme vastaajista ilmoitti kokevansa olonsa huonoksi sijoituspaikassaan, samoin kolme vastaaja ilmoitti kokevansa olonsa erittäin hyväksi. Loput kuusi vastasi kokevansa olonsa hyväksi sijoituspaikassaan. Yksikään vastaajista ei ilmoittanut kokevansa oloaan erittäin huonoksi.

Sijoituspaikan työntekijöihin tyytyväisiä oli viisi vastaajista, erittäin tyytyväisiä kaksi vastaajista. Ei lainkaan tyytyväiseksi työntekijöihin oli yksi nuorista ja hiukan tyytymätön neljä nuorta. Tutkittavilta kysyttiin myös kuinka monta työntekijää, joihin he voivat luottaa, heillä on sijoituspaikassaan. Kaksi vastaajista vastasi ettei voi luottaa yhteenkään sijoituspaikkansa työntekijään, loppuilla kymmenellä vastanneesta oli ainakin yksi työntekijä johon he pystyivät luottamaan. Kuviosta 2 näkee vastausten jakautumisen kyseiseen kysymykseen.

Kuinka monta työntekijää sijoituspaikassasi on johon voit luottaa?

Kuvio 2. Luotettavien työntekijöiden määrä

Yleisenä kartoittavana kysymyksenä kysyttiin myös nuoren mielipidettä sijoituspaikan ympäristöön. Kysymyksessä ympäristö määriteltiin koskemaan sijaintia ja harrastusmahdollisuuksia. 41,7% vastaajista koki olevansa tyytyväisiä ympäristöön. 25% vastaajista kertoi olevansa hiukan tyytymätön sijoituspaikkansa ympäristöön. Ympäristöön ei lainkaan tyytyväiseksi olonsa koki 25% vastaajista. Loput 8,3% koki olevansa erittäin tyytyväinen sijoituspaikan ympäristöön.

Kyselyssä esiteltiin väittämiä sijoituspaikasta, joihin nuorten tuli valita sopiva vaihtoehto Likertin asteikolta. Taulukossa 1 on esitelty nuorten vastaukset tarkentaviin kysymyksiin.

Taulukko 1. Nuorten vastausten jakautuminen tarkentaviin kysymyksiin

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Hiukan eri mieltä	Eri mieltä
Minulla on sijoituspaikassani	4/12 33,3%	5/12 41,7%	1/12 8,3%	2/12 6,7%

ainakin yksi aikuinen jolle voin puhua vaikeistakin asioista				
Sijoituspaikassani on työntekijöitä joita en voi sietää	5/12 41,7%	3/12 25,0%	1/12 8,3%	3/12 25,0%
Tulen toimeen kaikkien sijoituspaikkani työntekijöiden kanssa	4/12 33,3%	6/12 50%	1/12 8,3%	1/12 8,3%
Tykkään viettää aikaa sijoituspaikkani aikuisten kanssa	3/12 25,0%	4/12 33,3%	4/12 33,3%	1/12 8,3%
Sijoituspaikkani työntekijät osallistuvat arkeeni	4/12 33,3%	7/12 58,3%	1/12 8,3%	0/12 0%
Sijoituspaikkani työntekijät välittävät minusta	4/12 33,3%	2/12 6,7%	5/12 41,7%	1/12 8,3%
Sijoituspaikkani työntekijät kohtelevat minua reilusti	4/12 33,3%	2/12 6,7%	6/12 50%	0/12 0%

Sijoituspaikkani työntekijät kuuntelevat toiveitani	4/12 33,3%	2/12 6,7%	5/12 41,7%	1/12 8,3%
Koen toiveideni vaikuttavan sijoituspaikkani työntekijöiden päätöksiin	4/12 33,3%	5/12 41,7%	3/12 25,0%	0/12 0%
Mielipiteeni huomioidaan päättöksissä	2/12 6,7%	5/12 41,7%	5/12 41,7%	0/12 0%
Saan esittää toiveitani avoimesti työntekijöille	6/12 50%	4/12 33,3%	2/12 6,7%	0/12 0%
Pääsen tarvittaessa puhumaan sijoituspaikkani johtajalle	8/12 66,7%	3/12 25,0%	1/12 8,3%	0/12 0%
Työntekijät antavat riittävästi tietoa minua koskevista asioista	5/12 41,7%	4/12 33,3%	3/12 25,0%	0/12 0%

75% vastaajista koki ainakin osittain, että heillä on sijoituspaikassaan ainakin yksi aikuinen jolle voi puhua vaikeistakin asioista, loput 25% olivat osittain eri mieltä väittämän kanssa. Yli puolet nuorista vastasi väittämään ” Sijoituspaikassani on

työntekijöitä joita en voi sietää” myönteisesti. Kuitenkin väittämään ” Tulen toimeen kaikkien sijoituspaikkani työntekijöiden kanssa” myöntävästi vastasi 80% vastaajista. Vain yksi vastaajista vastasi kieltävästi väittämään jossa kysyttiin tykkääkö nuori viettää aikaa työntekijöiden kanssa.

Nuorilta kysyttiin kokevatko he työntekijöiden osallistuvan arkeensa. 91,6% vastaajista oli ainakin osittain sitä mieltä, että työntekijät ovat läsnä heidän arjessaan. 41,7 % vastaajista oli kuitenkin osittain sitä mieltä, että sijoituspaikan työntekijät eivät välitä heistä. Puolet vastaajista kokivat osittain saavansa epäreilua kohtelua työntekijöiltä.

Puolet kyselyyn vastanneista nuorista koki ainakin osittain, sijoituspaikan työntekijöiden jättävän heidän toiveensa kuuntelematta. Kuitenkin vastanneista seitsemäsosa koki toiveidensa vaikuttavan työntekijöiden päätöksiin. Vain 6,7% vastaajista koki olevansa osittain eri mieltä väittämän ”Saan esittää toiveitani avoimesti työntekijöille” kanssa. Kyselyn vastanneista suurin osa koki pääsevänsä tarvittaessa juttelemaan sijoituspaikan johtajalle. 75% koki saavansa tarpeeksi tietoa itseään koskevista asioista.

Kysymyslomakkeessa oli myös mahdollisuus antaa avoimesti palautetta sijaishuoltopaikasta. Palautteen jättäminen oli vapaaehtoista, sitä jättikin vain kolme vastaajista. Palautteessa vastaajat olivat keskittyneet itselleen merkityksellisiin asioihin.

”Sijoituspaikan aikuisilla on eri säännöt esim. yksi työntekijä pitää kaikista säännöistä kiinni ja sit esim. toinen joustaa monissa asioissa”

”Johtaja on hauska;)”

”emt”

6.3 Sosiaalityöntekijä

Kyselyn toisessa osassa keskityttiin nuorten kokemuksiin heidän omasta sosiaalityöntekijästään. Myös tämän osion alussa kysyttiin muutama kartoittava kysymys. Jokainen kyselyyn vastannut nuori ilmoitti tietävänsä kuka on hänen oma sosiaalityöntekijänsä ja myös tavanneensa hänet ainakin kerran. Kaikki nuoret ovat myös tavanneet sosiaalityöntekijänsä viimeksi alle vuosi sitten.

Kyselyssä myös kartoitettiin tapoja joilla nuoret ovat olleet yhteydessä sosiaalityöntekijäänsä. Jokainen nuori on tavannut sosiaalityöntekijänsä kasvotusten. Sen lisäksi 25% vastaajista on puhunut puhelimesta sosiaalityöntekijänsä kanssa ja lisäksi 8,3% vastaajista on ollut yhteydessä tekstiviestillä.

Kyselyssä vastaajille esiteltiin 12 väittämää sosiaalityöntekijästä, joihin heidän tuli valita sopivin vaihtoehto asteikolta. Taulukossa 2 on esitelty nuorten vastausten jakautuminen.

Taulukko 2. Vastaukset väittämiin sosiaalityöntekijästä

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Hiukan eri mieltä	Eri mieltä
Sosiaalityöntekijäni kuuntelee minua	6/12 50%	4/12 33,3%	1/12 8,3%	1/12 8,3%
Sosiaalityöntekijäni on kiinnostunut kuulumisistani	8/12 66,7%	3/12 25%	0/12 0%	1/12 8,3%
Sosiaalityöntekijää kiinnostaa asiani	7/12 58,3%	3/12 25%	1/12 8,3%	1/12 8,3%
Olen tavannut sosiaalityöntekijääni tarpeeksi usein	7/12 58,3%	2/12 16,7%	3/12 25%	0/12 0%
Olen aina tavoittanut	7/12 58,3%	2/12 16,7%	2/12 16,7%	1/12 8,3%

sosiaalityöntekijäni, kun se on ollut tarpeen				
Sosiaalityöntekijäni kohtelee minua oikeudenmukaisesti	8/12 66,7%	2/12 16,7%	1/12 8,3%	1/12 8,3%
Tulen hyvin toimeen sosiaalityöntekijäni kanssa	7/12 58,3%	2/12 16,7%	1/12 8,3%	2/12 16,7%
Mielipiteeni vaikuttaa sosiaalityöntekijäni päätöksiin	6/12 50%	3/12 25%	2/12 16,7%	1/12 8,3%
Mielipidettäni päätöksiin kysytään aina	6/12 50%	4/12 33,3%	2/12 16,7%	0/12 0%
Sosiaalityöntekijä antaa riittävästi tietoa minua koskevista asioista	5/12 41,7%	6/12 50%	1/12 8,3%	0/12 0%
Sosiaalityöntekijäni on helposti lähestyttävä	5/12 41,7%	4/12 33,3%	0/12 0%	3/12 25%
Minun on helppo ilmaista sosiaalityöntekijälle oma mielipiteeni	8/12 66,7%	2/12 16,7%	2/12 16,7%	0/12 0%

Reilu 80% vastaajista koki ainakin osittain sosiaalityöntekijän kuuntelevan heitä. Vain 8,3% vastaajista ei usko, että sosiaalityöntekijä on kiinnostunut nuoren kuulumisista, loput vastaajat uskoivat sosiaalityöntekijän kiinnostukseen ainakin osittain. 83% vastaajista kokee sosiaalityöntekijän aina kysyvän nuoren mielipidettä päätöksiä tehdessä. 16,7% kokee mielipiteensä kertomisen sosiaalityöntekijälle hankalana. Kuitenkin yli 90% vastanneista kokee saavansa tarpeeksi tietoa itseään koskevista päätöksistä.

25% kyselyyn vastanneista nuorista ei koe tavanneensa sosiaalityöntekijäänsä tarpeeksi usein. Samoin 25% vastaajista vastasi kielteisesti väittämään ” Olen aina tavoittanut sosiaalityöntekijäni, kun se on ollut tarpeen”. Noin 70% nuorista kokee kuitenkin sosiaalityöntekijän kohtelevan heitä oikeudenmukaisesti ja heidän tulevan hyvin toimeen sosiaalityöntekijänsä kanssa. Yksi neljäsosa vastanneisra nuorista ei koe sosiaalityöntekijäänsä helposti lähestyttävänä.

Kyselyn toisessa osiossa nuorten oli mahdollista jättää avointa palautetta sosiaalityöntekijästään. Tässä osiossa avointa palautetta antoi vain kaksi vastanneista.

” sossut on oikeudenmukasempii ku sijoituspaikan aikuiset :)”

“emt”

7 Yhteenveto

Vastaajien ikä jakautuu 13-18 vuoden välille. Jokainen kyselyyn vastanneista nuorista on ollut sijoitettuna yhtäjaksoisesti yli 6 kuukautta. Suurin osa kyselyyn vastanneista nuorista on ollut sijoitettuna nykyiseen sijoituspaikkaansa yli 2 vuotta.

Valta osa kyselyyn vastanneista nuorista kokee olevansa tyytyväinen sijoituspaikkaansa ja olonsa siellä hyväksi. Yli puolet vastaajista kokee myös sijoituspaikkansa työntekijät hyvinä. Kuudesosa vastaajista koki ettei heillä ole sijoituspaikassaan yhtäkään aikuista joihin he voisivat luottaa. Kuitenkin yli puolet vastaajista kokee, että heillä on vähintään kolme työntekijää joihin he voivat luottaa. Useimmat vastaajista kokevat tulevansa toimeen jokaisen sijoituspaikan työntekijän

kanssa. Hiukan alle puolet vastaajista koki kuitenkin myös jonkun sijoituspaikkansa työntekijöistä sietämättömänä. Reilu puolet vastaajista kertoi tykkäävänsä viettää aikaa sijoituspaikkansa aikuisten kanssa.

Puolet vastaajista ei koe sijoituspaikkansa työntekijöiden välittävän nuoresta itsestään. Samoin puolet nuorista kokee työntekijöiden kohtelevan heitä jollain tavalla epäreilusti. Suurin osa vastanneista nuorista kokee kuitenkin toiveidensa ja mielipiteidensä vaikuttavan päätöksentekoon. Tiedonannon nuoret kokivat hyvänä.

Pääasiassa nuoret kokivat suhteensa sijoituspaikkansa muihin nuoriin hyvänä. Jokainen vastanneista nuorista on saanut sijoituspaikastaan ainakin jonkin tasoisia ystävyssuhteita. Kiusaamista sijoituspaikassaan on kuitenkin kokenut puolet vastaajista. Sijoituspaikan ympäristön suhteen vastaukset jakautuivat tasan tyytyväisten ja tyytymättömien kesken.

Jokainen kyselyyn vastanneista nuorista tietää ja on tavannut oman sosiaalityöntekijänsä kasvotusten. Puhelimen välityksellä sosiaalityöntekijäänsä yhteydessä on ollut neljäsosa nuorista. Suurin osa nuorista kokee, että on saanut tavata sosiaalityöntekijäänsä tarpeeksi usein. Neljäs osa nuorista kokee ettei ole aina tarvittaessa tavoittanut sosiaalityöntekijäänsä.

Oman mielipiteensä merkitykselliseksi, sosiaalityöntekijän päätöksissä, koki yli puolet nuorista. Kuudes osa nuorista koki ettei heidän mielipidettään päätöksiin kysyä aina, vaikka se olisi tarpeellista. Suurin osa nuorista kokee sosiaalityöntekijänsä kohtelevan häntä oikeudenmukaisesti. Sosiaalityöntekijöiden koetaan myös antavan tarpeeksi tietoa nuoria koskevista asioista.

Kuudes osa vastanneista nuorista koki mielipiteen ilmaisun sosiaalityöntekijälle jokseenkin hankalaksi. Suurin osa nuorista koki kuitenkin sosiaalityöntekijänsä helposti lähestyttäväksi, neljäs osa nuorista koki ettei sosiaalityöntekijä ole lainkaan helposti lähestyttävä. Valtaosa nuorista kokee sosiaalityöntekijän kuuntelevan ja olevan aidosti kiinnostunut nuoren asioista.

8 Pohdinta ja johtopäätökset

8.1 Tutkimusprosessin pohdinta

Tutkimuksen tekemisen alussa suurin pohdinnanaihe oli vastaajien motivointi. Olettamuksena oli, että nuoret eivät lähde itsenäisesti vastaamaan kyselyyn. Keinoja nuorten motivoimiseen pohdittiin myös yhdessä sosiaalityöntekijöiden kanssa. Kannustimena päätettiin käyttää elokuvalippujen arpomista. Lisäksi sosiaalityöntekijät painottivat sijoituspaikkojen työntekijöille vastausten saamisen tärkeyttä. Toiveena oli, että työntekijät varaavat nuorelle jonkin tietyn hetken kyselyyn vastaamiselle.

Kannustimesta ja työntekijöiden motivoinnista huolimatta vastausprosentti jäi pieneksi. Jos tutkimus olisi toteutettu esimerkiksi haastatteluna, olisi vastausprosentti voitu saada korkeammaksi. Toteutetussa kyselyssä ei oltu suorassa kontaktissa vastaajien kanssa, joten suoraa motivointia ei ollut. Työntekijöille välitettyssä saatekirjeessä kerrottiin tutkimuksen tiedot ja tarkoitus, sekä se minkä takia vastaaminen olisi tärkeää nuorille. Saatekirje lähetettiin työntekijöille, sillä ajatuksella, että he joko luetuttavat sen nuorilla tai kertovat suullisesti siinä olleet asiat. On mahdollista, että suora saatekirje nuorille olisi motivoinut vastaamaan paremmin.

Aikataulussa pysyminen herätti hankaluuksia organisaatioiden kiireiden vuoksi. Aikataulua viivästytti myös vastausprosentin pienuus, jolloin vastausaikaa kyselylle pidennettiin. Tutkimus saatiin kuitenkin lopulta suoritettua aikataulussa. Kyselylomakkeen laatiminen oli yllättävän hankalaa. Kyselystä tuli saada mahdollisimman helppolukuinen, joten kysymysten ja väittämien muotoilu oli paljon. Kun ensimmäinen kyselylomake oli laadittu, kävivät sen läpi sosiaalityöntekijät ja opinnäytetyön ohjaaja. Heiltä saadun palautteen perusteella, kyselyä muokattiin hieman. Sähköisen kyselyn tekeminen oli mieluisaa ja vaivatonta, sillä mahdollisten virheiden korjaaminen ja muokkausten tekeminen ei vaatinut koko kyselyn uudelleen aloittamista.

Analysointivaihe meinasi tuottaa hankaluuksia, sillä siinä vaiheessa kyselylomakkeen heikkoudet tulivat esiin. Joihinkin laadittuihin väittämiin annetut asteikot eivät oikein

soveltuneet tämän tutkimuksen tarkoituksiin. Analysointivaiheessa heräsikin ajatus siitä, olisiko tutkimuksen kannalta ollut parempi käyttää vain kahden vaihtoehdon vastauksia. Oman haasteensa toi myös tulosten esittely selkeällä ja loogisella tavalla.

Tämän tutkimuksen parissa työskentely on opettanut paljon pitkäjänteisyyttä ja suunnitelmallisuutta. Tämän opinnäytetyön ansiosta olen perehtynyt kattavasti lastensuojelun prosessiin, erityisesti huostaanoton ja sijaishuollon kannalta, sekä osallisuuteen. Opinnäytetyötä tekemällä olen oppinut laajaa tiedonhakua ja lähdekriittisyyttä.

8.2 Tutkimustulosten pohdinta ja johtopäätökset

Tämän tutkimuksen yhtenä tarkoituksena oli selvittää osallisuuden toteutumista laitoshuoltoon sijoitettujen nuorten kohdalla. Tutkimuksessa ei kysytty nuorilta suoraan kuinka he kokevat osallisuuden toteutumisen, sillä käsite osallisuus ymmärretään arkikielessä usein eri tavoilla. Kyselyssä esitetyt kysymykset kuitenkin antavat vastauksen nuorten osallisuuden toteutumiseen.

Tulosten perusteella voidaan todeta, että lastensuojelulaitoksissa toteutuvassa osallisuudessa on vielä kehitettävää. Nuoret eivät kokeneet toiveidensa vaikuttavan sijoituspaikan työntekijöiden päätöksiin. Vaikuttamisen kokemus on keskeistä osallisuudessa. Jos lapset saavat, nuoresta iästä lähtien kokemuksen, että heidän mielipiteellään ei ole väliä, saattavat he myöhemmällä iällä lakata kokonaan esittämästä mielipiteitään.

Tämän tutkimuksen perusteella voidaan kuitenkin sanoa, että lastensuojelulaitoksissa vallitsee ilmapiiri jossa nuoret voivat ja uskaltavat ilmaista mielipiteensä. Nuorille on tärkeä tarjota väyliä, joita pitkin he voivat tuoda esiin mielipiteitään ja toiveitaan. Nuorille tarjoutuu tähän mahdollisuus esimerkiksi asiakassuunnitelmapalavereissa ja sijoituspaikan omissa palavereissa. On kuitenkin tärkeää, että nuori uskaltaa ja voi tuoda mielipiteensä esiin myös arjen tilanteissa.

Nuorten kokemus sijoituspaikastaan oli pääasiassa hyvä. Kyselyyn vastanneet nuoret kokivat saaneensa sijoituspaikastaan uusia ystäviä ja he kertoivat viettävänsä aikaa muiden nuorten kanssa. Laitossijoituksen yksi eduista on juurikin vertaistuen saaminen, samassa tilanteessa olevien nuorten kohtaaminen. Kuitenkin myös moni

kyselyyn vastanneista nuorista on kohannut sijoituspaikassaan kiusaamista. Jokainen ihminen määrittelee kiusaamisen omalla tavallaan, eikä tässä tutkimuksessa käynyt ilmi millaista kiusaamista nuoret ovat kokeneet. Kiusatuksi tuleminen on aina rankka kokemus, erityisesti jos kiusaamista joutuu kokemaan ”kotonaan”, mikä sijoituspaikka kuitenkin nuorelle on.

Tutkimuksessa tuli ilmi, että osallisuus toteutuu paremmin sosiaalityöntekijän ja nuoren välillä, kuin sijoituspaikan ja nuoren välillä. Mielipiteen ilmaisu sosiaalityöntekijälle koettiin hiukan vaikeampana, mikä saattaa johtua sosiaalityöntekijän auktoriteettiasemasta. Lastensuojelulaitoksissa yksilön osallisuus saattaa olla heikompaa, koska arjessa läsnä on useampia nuoria. Sosiaalityöntekijän tavatessa nuorta, paikalla ei ole muita sosiaalityöntekijän asiakkaita, jolloin hän voi antaa nuorelle täyden huomionsa. Sosiaalityöntekijän tullessa tapaamaan nuorta esimerkiksi tämän sijaishuoltopaikkaan, välittyy nuorelle välittämisen tunne. Toisaalta sosiaalityöntekijä ei myöskään ole läsnä nuoren arjessa jolloin tätä kohtaan ei synny yhtä henkilökohtaista suhdetta kuin sijoituspaikan työntekijöihin. Kun suhde ei ole henkilökohtaisella tasolla, ei myöskään negatiiviset tunteet toista kohtaan nouse niin herkästi pintaan, mikä voi vaikuttaa vahvasti tähän tutkimukseen annettuihin vastauksiin.

Tässä tutkimuksessa keskityttiin vain Jyväskylän kunnan huostaanottamien nuorten kokemuksiin. Jatkotutkimuksena voitaisiin tutkia maakunnallisia eroja osallisuuden toteutimisessa. Jatkotutkimus tulisi kuitenkin tehdä ennen tulevaa sote-uudistusta, joka tulee laajasti muuttamaan maakuntarajoja.

Lähteet

Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. 7. uudistettu painos. Helsinki: Edita Prima Oy.

Hirsjärvi, S. 2008. Tutki ja kirjoita. Kustannusyhtiö Tammi.

Huostaanotto. N.d. Lastensuojelun käsikirja: Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 28.7.2017. <https://www.thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/huostaanotto>

Jyväskylän kaupunki. N.D. Viitattu 0.04.2017 Lastensuojelun sijaishuolto <http://www.jyvaskyla.fi/sosiaalipalvelut/lastensuojelu/huostaanotto/sijaishuolto/yhteystiedot>

Jälkihuolto. 2017. Lastensuojelun käsikirja: Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 9.8.2017. <https://www.thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/jalkihuolto>

Kiireellinen sijoitus. 2016. Lastensuojelun käsikirja: Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 31.7.2017. <https://www.thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/kiireellinen-sijoitus>

Lapsen oikeudet sijaishuollossa. N.d. Lastensuojelun käsikirja: Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 6.7.2017. <https://www.thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/sijaishuolto/hoito-ja-kasvatus-sijaishuollossa/lapsen-oikeudet-sijaishuollossa>

Lapsen osallisuus. 2016. Lastensuojelun käsikirja: Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 31.7.2017. <https://www.thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/lasten-osallisuus>

Lapsen ääni –sinulle, joka päätät lapsen asioista. Osallisuuden ohjeistus. 2012. Pelastakaa Lapset ry. Viitattu 14.6.2017. <http://frantic.s3-eu-west-1.amazonaws.com/pelastakaalapset/2016/02/01153615/osallisuudenohjeistus.pdf>

Lastensuojelulaitokset. N.d. Lastensuojelun käsikirja: Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 31.7.2017. <https://www.thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/sijaishuolto/sijaishuollon-muodot/lastensuojelulaitokset>

Lastensuojelulaki 2007. 13.4.2007/417. Finlex. Viitattu 6.6.2017. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417?search%5Btype%5D=pika&serch%5Bpika%5D=lastensuojelulaki>

Lastensuojelun avohuollon tukitoimet. 2015. Lastensuojelun käsikirja: Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 6.7.2017. <https://www.thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/avohuolto/lastensuojelun-avohuollon-tukitoimet>

Mattila-Aalto, M. 2009. Kuntoutusosallisuuden diagnoosi. Väitöskirja Helsinki. https://kuntoutussaatio.fi/files/159/Kuntoutusosallisuuden_diagnoosi.pdf

Mitä perhehoito on? N.d. Perhehoitoliitto. Viitattu 6.6.2017. <https://www.perhehoitoliitto.fi/perhehoito>

Oranen, M. 2008. Mitä mieltä? Mitä mieltä! Lasten osallisuus lastensuojelun kehittämässä. Sosiaali- ja terveysministeriön Lastensuojelun kehittämisohjelman osaraportti. Ensi- ja turvakotien liitto ry. Helsinki.

Räty, T. 2012. Lastensuojelulaki. Käytäntö ja soveltaminen. 2., uud.p. Helsinki: Edita.

Saastamoinen, K. 2008. Lapsen asema sijaishuollossa –Käsikirja arjen toimintaan. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Salpakoski, R. 27.10.2016. Johtavan sosiaalityöntekijän pitämä pe-rehdytys sijaishuollon harjoitteluun.

Vehkalahti, K. 2008. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Tammi

Vilkkä, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Webropol. n.d. Viitattu 13.04.2017. Tulevaisuuden kyselytyökalu.
<http://webropol.fi/miksi-webropol/tulevaisuuden-kyselytyokalu/>

Liitteet

Liite 1. Kysely

Palaute sijoituspaikan ja sijaishuollon toiminnasta

Kyselyyn vastataan täysin anonyymisti eli emme kysy henkilötietojasi. Kyselyssä kysytään muutamia tarpeellisia taustatietoja vastaajista. Vastanneiden kesken arvotaan kaksi kappaletta elokuvalippuja. Jotta pystyt osallistumaan lippujen arvontaan tulee sinun jättää kyselyn jälkeen nimesi erillisellä lomakkeella. Vastauksiasi ei voida yhdistää sinuun, vaan pystyt vastaamaan kyselyyn ilman, että sinua tunnistetaan. Kyselyyn vastaaminen vie noin 10 minuuttia.

Taustatietoja

1. Kauanko olet ollut yhtäjaksoisesti sijoitettuna? *

- ☒ 0-2 kk
- ☐ 3-6 kk
- ☐ 6 kk- 1 v
- ☐ 1-2 v
- ☐ kauemmin kuin 3 vuotta

2. Kauanko olet ollut sijoitettuna nykyiseen sijoituspaikkaasi? *

- ☐ 1- 2 vko
- ☐ 3 vko - 2 kk
- ☐ 3 kk - 6 kk
- ☐ 6 kk -1 v
- ☐ 1 v - 3 v
- ☒ 4 v - 6 v
- ☐ pidempään kuin 7 v

3. Kuina vanha olet? *

- ☐ 12 vuotta
- ☒ 13- 14 vuotta
- ☐ 14 - 15 vuotta
- ☐ 15 - 16 vuotta
- ☐ 16 - 17 vuotta
- ☐ 17 - 18 vuotta

Seuraava -->

Palaute sijoituspaikan ja sijaishuollon toiminnasta

Sijoituspaikkasi

4. Kuinka tyytyväinen olet sijoituspaikkaasi? *

- ☐ En lainkaan tyytyväinen ☐ Hiukan tyytymätön ☐ Tyytyväinen ☐ Erittäin tyytyväinen

5. Tunnetko olosi hyväksi sijoituspaikassasi? *

- ☐ Tunnen oloni erittäin hyväksi
☒ Tunnen oloni hyväksi
☐ Tunnen oloni huonoksi
☐ Tunnen oloni erittäin huonoksi

6. Oletko tyytyväinen sijoituspaikkasi työntekijöihin? *

- ☐ En lainkaan tyytyväinen ☐ Hiukan tyytymätön ☐ Tyytyväinen ☐ Erittäin tyytyväinen

7. Kuinka monta työntekijää sijoituspaikassai on joihin voit luottaa? *

- ☐ 0
☐ 1
☐ 2
☐ 3
☐ enemmän kuin 4
☒ voin luottaa kaikkiin heihin

8. Oletko tyytyväinen sijoituspaikkasi ympäristöön (harrastusmahdollisuuksiin, sijaintiin yms.)? *

- ☐ En lainkaan tyytyväinen ☒ Hiukan tyytymätön ☐ Tyytyväinen ☐ Erittäin tyytyväinen

9. Vastaa väittämiin oman kokemuksesi mukaan *

	Eri mieltä	Hiukan eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Samaa mieltä
Tulen hyvin toimeen muiden sijoituspaikan nuorten kanssa	☒	☐	☐	☐
Olen saanut sijoituspaikastani uusia kavereita	☒	☐	☐	☐
Vietän aikaa muiden samaan paikkaan sijoitettujen kanssa	☒	☐	☐	☐
Minua on kiusattu sijoituspaikassani	☒	☐	☐	☐
Muut nuoret kohtelevat minua epäreilusti	☒	☐	☐	☐

10. Vastaa väittämiin sijoituspaikkasi työntekijöistä rehellisesti omien kokemuksiesi mukaan *

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Hiukan eri mieltä	Täysin eri mieltä
Minulla on sijoituspaikassani ainakin yksi aikuinen jolle voin puhua vaikeistakin asioista	☒	☐	☐	☐
Sijoituspaikassani on työntekijöitä joita en voi sietää	☒	☐	☐	☐
Tulen toimeen kaikkien sijoituspaikkani työntekijöiden kanssa	☒	☐	☐	☐
Tykkään viettää aikaa sijoituspaikkani aikuisten kanssa	☒	☐	☐	☐
Sijoituspaikkani työntekijät osallistuvat arkeeni	☒	☐	☐	☐
Sijoituspaikkani työntekijät välittävät minusta	☒	☐	☐	☐
Sijoituspaikkani työntekijät kohtelevat minua reilusti	☒	☐	☐	☐
Sijoituspaikkani työntekijät kuuntelevat toiveitani	☒	☐	☐	☐
Koen toiveideni vaikuttavan sijoituspaikkani työntekijöiden päätöksiin	☒	☐	☐	☐
Mielipiteeni huomioidaan päätöksissä	☒	☐	☐	☐
Saan esittää toiveitani avoimesti työntekijöille	☒	☐	☐	☐
Pääsen tarvittaessa puhumaan sijoituspaikkani johtajalle	☒	☐	☐	☐
Työntekijät antavat riittävästi tietoa minua koskevista asioista	☒	☐	☐	☐

11. Voit halutessasi antaa palautetta liittyen sijoituspaikkaasi. Huomioi vastaavasi kyselyyn nimettömänä, joten palautetta ei voida yhdistää sinuun tai sijoituspaikkaasi.

1200 merkkiä jäljellä

<-- Edellinen

Seuraava -->

Palaute sijoituspaikan ja sijaishuollon toiminnasta

12. Tiedän kuka on sosiaalityöntekijäni *

☐ Kyllä ☐ En

13. Olen tavannut sosiaalityöntekijäni *

☐ Kyllä ☐ En

14. Olen tavannut sosiaalityöntekijäni viimeksi *

- ☐ Alle viikko sitten
☐ Noin kuukausi sitten
☐ Vuoden 2017 aikana
☐ Alle vuosi sitten
☐ Yli vuosi sitten
☐ En ole tavannut häntä vielä

15. Olen ollut yhteyksissä sosiaalityöntekijäni kanssa *

- ☐ Tapaamalla
☐ Puhelimessa
☐ Tekstiviesteillä
☐ Sähköpostilla
☐ Kirjeillä
☐ En ole ollut yhteyksissä häneen

16. Vastaa väittämiin sosiaalityöntekijästäsi rehellisesti, oman kokemuksesi mukaan *

	Samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Hiukan eri mieltä	Eri mieltä
Sosiaalityöntekijäni kuuntelee minua	☐	☐	☐	☐
Sosiaalityöntekijäni on kiinnostunut kuulumisistani	☐	☐	☐	☐
Sosiaalityöntekijää kiinnostaa asiani	☐	☐	☐	☐
Olen tavannut sosiaalityöntekijääni tarpeeksi usein	☐	☐	☐	☐
Olen aina tavoittanut sosiaalityöntekijäni, kun se on ollut tarpeen	☐	☐	☐	☐
Sosiaalityöntekijäni kohtelee minua oikeudenmukaisesti	☐	☐	☐	☐
Tulen hyvin toimeen sosiaalityöntekijäni kanssa	☐	☐	☐	☐
Mielipiteeni vaikuttaa sosiaalityöntekijäni päätöksiin	☐	☐	☐	☐
Mielipidettäni päätöksiin kysytään aina	☐	☐	☐	☐
Sosiaalityöntekijä antaa riittävästi tietoa minua koskevista asioista	☐	☐	☐	☐
Sosiaalityöntekijäni on helposti lähestyttävä	☐	☐	☐	☐
Minun on helppo ilmaista sosiaalityöntekijälle oma mielipiteeni	☐	☐	☐	☐

17. Voit halutessasi jättää vapaamuotoista palautetta sosiaalityöntekijällesi.

1200 merkkiä jäljellä

[<-- Edellinen](#) [Lähetä](#)

Vastausten lähettämisen jälkeen sinut ohjataan automaattisesti toiseen kyselyyn, johon voit jättää yhteystietosi osallistuaksesi elokuvalippujen arvontaan. Jos et halua jättää nimeäsi voit sulkea uuden kyselyn, vastaamatta.